

Jak přestavět nákladní vozy **pro výbušné látky?**

Právní předpisy stanovují vozidlům pro přepravu určitých druhů nebezpečných věcí specifické požadavky na konstrukci těchto vozidel.

V případě přepravy nebezpečných věcí v kusech jsou těmito nebezpečnými věcmi výbušné látky a předměty třídy 1. V případě přepravy bez vynětí z platnosti ADR (např. podlimitní množství) se musí přepravovat ve vozidlech typu EXII nebo EXIII.

V případě cisternové přepravy nebezpečných věcí jsou těmito nebezpečnými věcmi látky a předměty všech tříd, které musí být převáženy speciálně upravenými vozidly typů FL, OX a AT.

Nezákladnějším rozdílem mezi vozidly pro přepravu výbušnin EXII a EXIII je, že typ EXII může být i s plachtou, naopak typ EXIII musí mít vždy uzavřené vozidlo, tj. vozidlo se skříňovou nástavbou.

Pokud bychom se pokusili udělat základní srovnání mezi nejčastěji používanými vozidly pro přepravu v cisternách, tak vozidlo typu FL oproti AT je dokonalejší v elektrickém příslušenství a v prevenci nebezpečí požáru. Vozidlo FL je totiž určeno pro přepravu kapalin s bodem vzplanutí nejvýše 60 °C a hořlavých plynů (existuje však výjimka pro přepravu motorové nafty).

Jak u běžného vozidla provést přestavbu na ADR?

Řada dopravců a řidičů se mylně domnívá, že pro jakékoliv nebezpečné věci musí být vždy použita vozidla schválená podle ADR, která absolvovala speciální technickou prohlídku ADR. Již z toho mála výše uvedeného vyplývá, že se speciální konstrukční požadavky z hlediska ADR netýkají přepravy kusového zboží (vyjma třídy 1) a volně ložených látek. U těchto druhů přepravy stačí běžná technická prohlídka, jak ji zajisté všichni známe z našich osobních automobilů, kde

nám technici STK provádějí předepsané úkony s ohledem na korozi karoserie, brzdy, řízení, osvětlení apod. Vraťme se ale k vozidlům EXII, EXIII, FL, OX a AT. Odkaz na mezinárodní dohodu ADR najdeme i ve vnitrostátním předpisu, zákonu č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších změn, § 91 odst. 4 písmeno b): Výrobci silničních vozidel, systémů vozidel, konstrukčních částí vozidel a samostatných technických celků vozidel, zvláštních vozidel a ostatní osoby zúčastněné na schvalování nebo uznávání technické způsobilosti typu jsou povinni dodržovat technické předpisy vydávané na základě Evropské mezinárodní silniční dohody o přepravě nebezpečných věcí.

Jak udělat z „normálního“ vozidla vozidlo ADR? Toho lze dosáhnout přestavbou.

Za schůdnější lze považovat variantu, kterou provede specializovaná společnost pověřená **Ministerstvem dopravy ČR** k provádění hromadných přestaveb ADR. V ČR je celá řada firem, které se zaměřují na přestavby vozidel ADR a které toto pověření získaly. Pokud si zákazník zvolí tuto cestu, ani tak to není zcela bezproblémová záležitost. Jako první krok doporučuji se spojit s místně příslušným dopravním úřadem a získat povolení k přestavbě. Povolení nepožadují všechny dopravní úřady, některé však ano. Prvním krokem bude jednání s konkrétním dopravním úřadem, kde se bude vozidlo po přestavbě přihlašovat. Následuje výběr specializované firmy, která musí mít pověření pro hromadné přestavby ADR. Po vykonání samotné přestavby provede firma zápis do „velkého“ technického průkazu o tom, na jaký typ je vozidlo přestavěno (EXII, EXIII, FL, OX nebo AT). Další fází je přihlášení, což zna-

mená, že se zákazník musí dostavit na místně příslušný dopravní úřad a vozidlo bude zapsáno do registru. Avšak tímto celá schvalovací a přihlašovací procedura nekončí. Při přepravě nebezpečných věcí těmito vozidly musí mít s sebou řidič originál osvědčení o schválení vozidel pro přepravu některých nebezpečných věcí. Zákazník musí tedy navštívit stanici technické kontroly, která má oprávnění provádět ADR prohlídky. Nechá si vystavit a vyplnit osvědčení o schválení (formát A4 s růžovým pruhem). Tady by si mohl zákazník říci, že už je u konce všech peripetií, ale musí ještě jednou na místně příslušný dopravní úřad, kde si nechá toto osvědčení o schválení pro přepravu některých nebezpečných věcí potvrdit.

Úskalí individuální přestavby: STK vás může vícekrát vrátit

Druhou možností představuje individuální přestavba. Postup je obdobný jako u hromadné přestavby, ale během schvalovacího procesu můžeme narazit na více nepříjemností. Na úvod se spojíme opět s místně příslušným dopravním úřadem a necháme si vystavit povolení k individuální přestavbě. Následně by nám pracovník dopravního úřadu měl sdělit, jaká dokumentace je zapotřebí. Tak jako u hromadné přestavby platí, že některé dopravní úřady výše uvedené povolení nevyžadují. Následuje samotná přestavba, kterou si můžeme provést celou nebo zčásti sami. Poté navštívíme STK, která provede posouzení přestavby na základě technické dokumentace (popis samotné přestavby), popř. na základě výkresové dokumentace (vyžadována tehdy, pokud došlo k takovému zásahu do konstrukce vozidla, kdy je nutné kromě technické dokumentace vyžado-

vat i výkres) a na základě skutečného stavu vozidla.

Zde může nastat největší problém individuální přestavby. U řady použitých komponentů pro přestavbu je vyžadován atest výrobce, že tyto jsou vhodné pro použití v příslušném typu vozidla podle ADR. Týká se to zejména komponentů elektroinstalace, retardérů apod. Pokud STK shledá některé konstrukční prvky jako nevyhovující předpisům, musí zákazník závadu odstranit a následně se opět dostavit na STK. Toto kolečko se může opakovat i vícekrát. Jestliže je ze strany STK shledáno vše jako vyhovující, vystaví osvědčení o schválení vozidel pro přepravu nebezpečných věcí a zákazník s ním putuje ještě na místně příslušný dopravní úřad, aby mu bylo potvrzeno.

Vozidla ADR lze přímo zakoupit i od specializovaného výrobce. Výrobce však musí mít homologaci od příslušného orgánu. V ČR to je ministerstvo dopravy. Homologace jsou prováděny v souladu s předpisem EHK č. 105 Jednotná ustanovení pro schvalování vozidel určených pro přepravu nebezpečných věcí s ohledem na jejich

konstrukční vlastnosti. Výstupem schvalovacího procesu je osvědčení o udělení homologace. Před jeho vydáním musí vozidlo projít důkladnou prohlídkou u pověřené zkušebny. Pověření od ministerstva dopravy provádět homologace má např. **DEKRA Automobil**.

Dopravci mají u nás k dispozici 17 STK pro ADR

Jak již bylo řečeno, vozidla ADR musí mít osvědčení o schválení vozidel pro přepravu některých nebezpečných věcí, které má platnost jeden rok. Prodlužuje jej STK, která má oprávnění provádět ADR prohlídky. Pokud nedojde ke změně v osvědčení, ponechává se původní a pouze se úředně prodlouží. STK pro ADR je u nás celkem 17. Jednotliví technici provádějící prohlídky ADR jsou považováni za elitu, jelikož musí absolvovat tři druhy kurzů se závěrečnými zkouškami. Nejdříve musí vykonat základní kurz techniků STK, následuje kurz technika typu „K“ a celá odborná kvalifikace je zakončena speciálním kurzem pro ADR. V celé ČR je pouze několik

desítek takto proškolených osob. Certifikát opravňující provádět ADR prohlídky platí po dobu dvou let. Pro prodloužení musí technik absolvovat školení zakončené zkouškou.

Během prohlídky ADR kontrolují technici nejen technické požadavky pro přepravu nebezpečných věcí, ale i běžné úkony týkající se osvětlení, koroze, brzdových systémů apod. Na základě prohlídky jsou vystaveny dva protokoly: jeden pro klasickou a druhý pro ADR technickou prohlídku. Nejčastějšími proviněními, pro které není prodlouženo osvědčení o schválení pro přepravu některých nebezpečných věcí, jsou chybná elektroinstalace nebo neplatné tlakové nebo těsnostní zkoušky u cisteren.

Jiří Kokeš,
DEKRA Automobil

NOVINKY, ZPRÁVY, AKTUÁLNÍ INFORMACE

ZÁSAHY JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY V 1. POLOLETÍ 2008

Od 1. ledna do 30. června 2008 zasahovaly jednotky požární ochrany u 50 805 mimořádných událostí, což je o 15 % méně než ve stejném období roku 2007. K poklesu došlo zejména díky menšímu počtu živelních pohrom a požárů.

Základní údaje o událostech v ČR

Druh události	2005	2006	2007	2008	Index % 08/07
Požáry s účastí jednotky požární ochrany	10 367	9 013	12 157	9 536	78
Dopravní nehody	9 508	9 281	9 683	9 485	98
Živelní pohromy	940	4 988	8 487	4 478	53
Úniky nebezpečných látek z toho „rovných produktů“	2 462 2 026	2 873 2 294	3 249 2 613	3 027 2 526	93 97
Technické havárie	20 386	26 412	22 080	20 498	93
Radiační havárie a nehody	1	1	0	0	0
Ostatní mimořádné události	27	664	80	8	10
Plané poplachy	3537	4 032	3 997	3 781	95
UDÁLOSTI CELKEM	47 649	57 264	59 733	50 805	85

Zdroj: HZS ČR